

Rijeka, 15. siječnja 2026.g.

Primljeno:	15.01.2026.
Klasifikacijska oznaka:	Ustr. jed.:
024-01/26-01/1	0100
Redni broj pismena:	Priloga:
1	2

GRADSKO VIJEĆE GRADA RIJEKE

n/r predsjednika vijeća

Robert Kurelića

PREDMET: zahtjev za sazivanje sjednice izvan rokova iz članka 115. stavka 1. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 29/09, 14/13 i 22/13-ispr. i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 10/17, 14/18, 2/19 – pročišćeni tekst, 2/20, 3/21 i 4/25) i donošenje Zaključka iz priloga

Na temelju članka 115. stavka 3. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 29/09, 14/13 i 22/13-ispr. i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 10/17, 14/18, 2/19 – pročišćeni tekst, 2/20, 3/21 i 4/25) članovi Vijeća predlažu:

sazivanje sjednice izvan rokova iz članka 115. stavka 1. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 29/09, 14/13 i 22/13-ispr. i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 10/17, 14/18, 2/19 – pročišćeni tekst, 2/20, 3/21 i 4/25) radi razmatranja i donošenja Zaključka u nastavku.

RAZLOZI ZA SAZIVANJE SJEDNICE:

Predlaže se sazivanje sjednice izvan rokova iz članka 115. stavka 1. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 29/09, 14/13 i 22/13-ispr. i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 10/17, 14/18, 2/19 – pročišćeni tekst, 2/20, 3/21 i 4/25), s obzirom na recentne događaje diljem Hrvatske. Predlagatelji smatraju da je potrebno bez odgode poduzimati mjere navedene u Zaključku, a za očekivati je da će naredna redovna sjednica biti sazvana najranije 26. veljače 2026.g. sukladno članku 115. stavku 2. Poslovnika.

Grad Rijeka, kao jedinica lokalne samouprave, ovlašten je i obvezan u okviru svog samoupravnog djelokruga poduzimati mjere radi zaštite ustavnih vrednota Republike Hrvatske, javnog reda i mira te dostojanstva građana.

Sukladno izvorišnim osnovama Ustava Republike Hrvatske, antifašizam je jedna od najviših vrednota ustavnog poretka te kao takva predstavlja temelj za tumačenje Ustava i zakonodavstva. Navedena odredba nije deklaratorne naravi, već ima normativnu snagu i obvezuje sva tijela javne vlasti, uključujući jedinice lokalne samouprave, na aktivno postupanje u zaštiti tih vrednota.

Člankom 39. Ustava Republike Hrvatske izričito je zabranjeno i kažnjivo svako pozivanje na ili poticanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje, kao i svako poticanje na nasilje ili nesnošljivost. Javna uporaba ustaških ili fašističkih simbola i pokliča, pa tako i pokliča „Za Dom Spremni“ predstavlja upravo takav oblik zabranjenog izražavanja, budući da se radi o simbolici totalitarnog režima utemeljenog na rasnim zakonima, progonima i sustavnom nasilju.

Prema Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira (članci 1., 5. i 13.), zabranjeno je ponašanje kojim se narušava javni red i mir. Sudska praksa potvrđuje da javno uzvikivanje ili isticanje ustaških simbola predstavlja upravo takav oblik protupravnog ponašanja, osobito kada se odvija na javnim okupljanjima. Svjedoci smo takvog ponašanja i u nedavnom slučaju predsjednika Udruge za bolju Hrvatsku koji je u javnom prostoru isticao zastavu HOS-a i uzvikivao pozdrav „ZDS“ zbog čega je prekršajno prijavljen uz sljedeće obrazloženje iz policijske uprave: „Time je narušavao javni red i mir, odnosno, na javnom mjestu isticao simbol kojim se veliča ustaški pokret i totalitarni režim Nezavisne države Hrvatske koji kao takav predstavlja manifestaciju rasističke ideologije.“

Dodatno, Kazneni zakon Republike Hrvatske u članku 325., koji normira kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju predviđa kaznenu odgovornost za javno širenje ideologija ili simbola kojima se potiče mržnja prema skupini ljudi na temelju njihove nacionalne, rasne ili vjerske pripadnosti. Ustaška i fašistička simbolika u sudskoj i stručnoj praksi nedvojbeno je povezana s ideologijom koja počiva upravo na takvoj diskriminaciji.

U demokratskom i građanskom društvu, djelovanje javne vlasti ne smije se svoditi isključivo na naknadno sankcioniranje ili osuđivanje protupravnih ponašanja, već mora uključivati i preventivne mjere kojima se sprječava njihova pojava. Takav pristup proizlazi iz načela vladavine prava, pravne sigurnosti i zaštite ustavnih vrednota, koje obvezuju sva tijela javne vlasti, uključujući jedinice lokalne samouprave.

Grad Rijeka, kao grad s jasno izraženom antifašističkom tradicijom i identitetom, ima posebnu odgovornost preventivno djelovati u situacijama u kojima postoji realna opasnost da se javni prostor koristi za promicanje sadržaja koji su u suprotnosti s Ustavom Republike Hrvatske. Preventivno djelovanje u ovom kontekstu podrazumijeva jasno propisivanje uvjeta korištenja javnih površina i prostora u vlasništvu ili pod upravljanjem Grada Rijeke ili trgovačkih društava u vlasništvu Grada Rijeke, kao i dosljednu primjenu tih uvjeta pri izdavanju dozvola za javna okupljanja i događaje.

Takve preventivne mjere temelje se na legitimnom cilju zaštite javnog reda i mira, ljudskog dostojanstva i prava drugih građana te očuvanja ustavnih vrednota, osobito antifašizma. One su razmjerne, nužne i unaprijed poznate korisnicima javnog prostora, čime se izbjegava arbitrarno postupanje i osigurava pravna sigurnost.

Uspostavljanjem jasnih i nedvosmislenih granica neprihvatljivog ponašanja, Grad Rijeka ne ograničava demokratski pluralizam, već ga štiti. Sprječavanjem javne uporabe fašističkih i ustaških simbola prije nego što dođe do narušavanja javnog reda i mira ili povrede prava drugih osoba, Grad Rijeka ispunjava svoju ustavnu i zakonsku obvezu te doprinosi očuvanju javnog prostora kao prostora slobode, jednakosti i međusobnog poštovanja za sve građane.

„Na temelju članka 46. Statuta Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 24/09, 11/10 i 5/13 i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 7/14, 12/17, 9/18, 11/18 – pročišćeni tekst, 2/20, 3/21 i 4/25) te članka 77. stavka 1. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Rijeke („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 29/09, 14/13 i 22/13-ispr. i „Službene novine Grada Rijeke“ broj 10/17, 14/18, 2/19 – pročišćeni tekst, 2/20, 3/21 i 4/25), Gradsko vijeće Grada Rijeke, na sjednici _____ godine, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

- 1. Predlaže se gradonačelnici Grada Rijeke da, temeljem ovlasti iz samoupravnog djelokruga Grada Rijeke, a radi zaštite javnog reda i mira te očuvanja ustavnih vrednota Republike Hrvatske, poduzme mjere kojima će se osigurati da se na površinama i u prostorima kojima upravlja Grad Rijeka i ustanove kojima je Grad Rijeka osnivač ili trgovačka društva u vlasništvu Grada Rijeke i na javnim površinama za čije korištenje Grad Rijeka izdaje dozvolu u svrhu organizacije javnih događaja, ne koriste obilježja, slogani ili poruke kojima se veliča, potiče ili odobrava nacionalna, rasna ili vjerska mržnja, uključujući fašističke ili ustaške simbole ili pokliče, kao što je poklič „Za dom spremni“, a što je zabranjeno člankom 39. Ustava Republike Hrvatske.*
- 2. Ovaj zaključak zasniva se na antifašističkim temeljima Republike Hrvatske zapisanima u Ustavu Republike Hrvatske, kao i na stajalištima Ustavnog suda Republike Hrvatske te Europskog suda za ljudska prava.*

Ovaj će zaključak biti objavljen u Službenim novinama Grada Rijeke.“

OBRAZLOŽENJE ZAKLJUČKA:

Predlaže se donošenje Zaključka iz priloga, s obzirom na recentne događaje diljem Hrvatske. Predlagatelji smatraju da je potrebno bez odgode poduzimati mjere navedene u Zaključku, a za očekivati je da će naredna redovna sjednica biti sazvana najranije 26. veljače 2026.g. sukladno članku 115. stavku 2. Poslovnika.

Grad Rijeka, kao jedinica lokalne samouprave, ovlašten je i obvezan u okviru svog samoupravnog djelokruga poduzimati mjere radi zaštite ustavnih vrednota Republike Hrvatske, javnog reda i mira te dostojanstva građana.

Grad Rijeka, kao grad s jasno izraženom antifašističkom tradicijom i identitetom, ima posebnu odgovornost preventivno djelovati u situacijama u kojima postoji realna opasnost da se javni prostor koristi za promicanje sadržaja koji su u suprotnosti s Ustavom Republike Hrvatske. Preventivno djelovanje u ovom kontekstu podrazumijeva jasno propisivanje uvjeta korištenja javnih površina i prostora u vlasništvu ili pod upravljanjem Grada Rijeke ili trgovačkih društava u vlasništvu Grada Rijeke, kao i dosljednu primjenu tih uvjeta pri izdavanju dozvola za javna okupljanja i događaje.

POTPISI ČLANICA I ČLANOVA GRADSKOG VIJEĆA GRADA RIJEKE:

1. Irena Bolf

Irena Bolf

2. Luka Čanković

Luka Čanković

3. Stefan Mataja Mafrici

Stefan Mataja Mafrici

4. Tea Mičić Badurina

Tea Mičić Badurina

5. Predrag Miletić

Predrag Miletić

6. Hana Paleka

Hana Paleka

7. Ivana Prica Matijaš

Ivana Prica Matijaš

8. Srđan Srdoč

Srđan Srdoč

9. Tanja Savić

Tanja Savić

10. Renato Stanković

Renato Stanković

11. Ana Trošelj

Ana Trošelj

12. Nebojša Zelič

Nebojša Zelič

13. LEONARDO MATKOVIĆ

Leonardo Matković

14.

15.